

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága
mint felülvizsgálati bíróság
Pfv.VI.20.206/2009/6.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a személyesen eljáró perújított felperesnek a dr.Mórocz Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr.Mórocz István ügyvéd által képviselt perújító alperes ellen kölcsön megfizetése iránt a Hajdúszoboszlói Városi Bíróságnál 2.P.20.202/2006. számon folyamatban volt és a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság által 2.Pf.21.093/2008/5. számú ítéletével befejezett perújítási ügyében a perújító alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson - kívül meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a perújító alperest, hogy fizessen meg az államnak az illetékes adóhatóság külön felhívására 280.000 (Kettőszáznyolcvanezer) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s:

A perújító alperes 1991-ben magántüzip vállalkozást akart indítani H.-n és ehhez tőkére volt szüksége. A kölcsönt a perújított felperestől kapta meg 3.400.000 Ft összegben, amelynek fedezetéül a h.-i ingatlana szolgált. A perújító alperes a perújított felperesnek erre vételi jogot biztosított azzal, hogy az ingatlan vételára a kölcsön összegével azonos, 3.400.000 Ft. A felperes 1992. január 25-én a vételi jogát gyakorolta, a tulajdonjogát az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezték. A vételi jogot biztosító szerződés érvénytelenségének megállapítására a perújító alperes pert indított, e per azonban a felek közös megállapodása alapján megszűnt. Ezt követően a perújító alperes kártérítés iránt indított pert a perújított felperessel szemben, amely a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság előtt 1996-tól 2006. január 24. napjáig folyamatban volt. E perben a Debreceni Ítéltábla a Pf.II.20.173/2005/5. számú jogerős ítéletével kötelezte a perújított felperest, hogy 1.716.642 Ft-ot fizessen meg a perújító alperes és házastársa javára.

Annak ellenére, hogy az 1991. decemberében nyújtott kölcsönt a perújító alperes nem fizette vissza, és a perújított felperes a

vételi jogát gyakorolta, a perújított felperes 1992-ben és 1993-ban ismét újabb kölcsönöket nyújtott a perújító alperes részére abból a célból, hogy a perújító alperes péküzemet vegyen, illetve az ahhoz szükséges gépeket beszerezhesse. 1992. december 27-én, 1992. december 28-án, 1993. január 5-én, 1993. február 8-án, 1993. február 22-én, majd 1993. március 10-én, 1993. április 9-én különböző összegek átvételéről készült elismervény, amelyen az alperes mint adós saját aláírása, valamint **S. A.** és **O. T.** tanúk aláírása szerepelt. Egyes elismervényeket a hitelező is aláírt. 1993. február 22-én a perújító alperes nyilatkozatot írt alá, amelyben elismerte 5.004.600 Ft kölcsönként való felvételét. 1993. július 21-én 5.679.200 Ft kölcsön és késedelmi kamat valamint 320.800 Ft költség, összesen 6.000.000 Ft kölcsöntartozást ismert el. 1993. szeptember 21-én pedig olyan kötelezvényt írt alá, amelyben 5.000.000 Ft tartozás megfizetését vállalta 1993. szeptember 31-ig. A perújító alperes 1993. augusztus 14-én 1.500.000 Ft-ot fizetett a perújított felperes javára.

A perújító alperes nem teljesített, ezért 1994. május 10-én dr. **Ú. A. B.** ügyvéd irodájában a felek jegyzőkönyvet vettek fel, amelyben a perújított felperes rögzítette, hogy 6.000.000 Ft a perújító alperes adóssága, és bemutatta az 1993. július 21-én erről felvett adósi nyilatkozatot is. A perújító alperes az ügyvéd előtt ezt nem cáfolta, az Audi típusú gépkocsijának átadásával kívánt ebből 1.000.000 Ft-ot törleszteni, a még fennálló hátraléokra pedig 1994. május 31. napjáig kért haladékot, azzal, hogy a H.-on található pékségét értékesíti, és a bankhitel kifizetése után a fennmaradó összeget a hitelezőnek adja át. A jegyzőkönyvet az eljáró ügyvéd ellenjegyzéssel látta el. A gépkocsi átadására nem került sor.

A felperes kérelmére a Hajdúszoboszlói Városi Bíróság Pk.50.048/1996. szám alatt fizetési meghagyást bocsátott ki, amelyben kötelezte az alperest 6.000.000 Ft tőketartozás ennek kamatai továbbá 3.600.000 Ft költség és a államnak járó illeték megfizetésére. A fizetési meghagyás 1996. július 25-én jogerőre emelkedett.

A jogerős fizetési meghagyás ellen az alperes élt perújítással, amelyben annak hatályon kívül helyezését és a felperesi követelés elutasítását kérte. Az eljárás a felek között folyó más perekre tekintettel felfüggesztésre került, majd a P.20.202/2006. szám alatt folytatta azt a bíróság. Ennek során a perújító alperes megismételte, hogy a felperesnek nem tartozik, csak 1991-ben vett fel kölcsönt a felperestől, amelyet azáltal, hogy a vételi joggal a perújított felperes megszerezte az ingatlan tulajdonjogát, rendezettnek tekint. A peres felek között folyamatban volt más tárgyú perben hozott jogerős ítélet alapján a perújított felperes köteles a perújító alperesnek 1.716.624 Ft-ot megfizetni. Abban az esetben, ha a perújítási kérelmet az eljáró bíróság nem találná

megalapozottnak, a perújító alperes ezen összeget be kívánja számítani a felperes követelésébe.

A perújító alperes a kölcsönszerződések bizonyítékául szolgáló iratokkal kapcsolatban előadta, hogy azokon az aláírás a sajátja, azonban csak üres papírokat írt alá. Dr. **Ú. A. B.** ügyvéd előtt pedig azért kötött megállapodást a perújított felperessel, mert fenyegetett állapotban volt. Hivatkozott arra is, hogy a kölcsönszerződéseken az aláíró tanúk aláírása nem hiteles, illetve azok nem voltak jelen akkor, amikor az okiratokat az alperes kézjeggyével ellátta.

Az elsőfokú bíróság a Pk.50.048/1996/1. számú fizetési meghagyást a 3.600.000 Ft költségkövetelés tekintetében hatályon kívül helyezte, ezt meghaladóan a perújítási kérelmet elutasította. Utalt arra, hogy a perújított felperes a 3.600.000 Ft költségigényt semmiféle okirattal nem alapozta meg a 20. sorszámú jegyzőkönyvben az erre vonatkozó igényét visszavonta, így 6.000.000 Ft tőke és annak járulékaira irányult a kérelme. Ebben a körben azonban az eljáró bíróság a perújító alperes perújítási kérelmét nem találta megalapozottnak. A bíróság álláspontja szerint az okiratokban rögzített kölcsönszerződések a felek között létrejöttek. A felperes az általa a **C. Bank**tól felvett 4.200.000 Ft hitelt adta át részletekben a perújító alperes részére a péküzem megvásárlására, illetve üzembe helyezésére. Az alperes nem bizonyította, hogy az okiratok aláírásakor, illetve az ügyvéd előtt kötött egyezség létrejöttekor fenyegetett helyzetben lett volna, a jogi képviselőt ugyanis az alperes javaslatára választották ki. A perújító alperes nem bizonyította azt sem, hogy a kölcsönszerződéseket, illetve a perújító alperes által aláírt tartozáselismerő nyilatkozatokat tanúként aláíró személyek aláírása nem lenne valódi. Az ügyben igazságügyi írásszakértő járt el, amely **O. T.** esetében az 1992. december 28-i elismervény kivételével minden más okirat esetében azt állapította meg, hogy az aláírás nagy valószínűséggel a tanútól származik, és **S. A.** tanú esetében is valószínűsítette, hogy az okiraton a névaláírásokat a tanú látta el kézjeggyével. Ugyanezt adták elő nevezett tanúk is.

Az elsőfokú bíróság a perújító alperes beszámítási kifogásának sem adott helyt. Az volt a jogi álláspontja, hogy a beszámításra alapul szolgáló követelés 2006. január 24-én, a jogerős ítélettel keletkezett, amely későbbi időpontú, mint a perújítás alapját képező jogerős fizetési meghagyással érvényesített követelés, ezért a perújító alperes e követelését a végrehajtási eljárás során a Pp. 368. § a/ pontja szerint számíthatja majd be.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részét pedig részben és akként változtatta meg, hogy a

fizetési meghagyás tőke összegét 1.333.644 Ft tekintetében hatályon kívül helyezte és így a perújító alperest terhelő tőke összeget 4.666.356 Ft-ban állapította meg. A kamatfizetés kezdő időpontját pedig 1993. augusztus 18. napjától határozta meg.

A másodfokú bíróság kifejtette, hogy a Ptk. 242. §-a szerinti tartozáselismerő nyilatkozatra tekintettel a perújító alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a követelt pénzzel nem tartozik. A kölcsönszerződések a Pp. 199. §-a szerinti okiratokban kerültek rögzítésre. Ezek tartalmával szemben a perújító alperes arra hivatkozott, hogy üres lapokat írt alá, így bár az aláírások a saját kezétől származnak, az azt megelőző szövegrészt utóbb írták a lapokra, ezt azonban a perújító alperes semmivel sem bizonyította. Ezen túlmenően 1994. május 10-én a perújító alperes ügyvéd előtt írta alá a tartozáselismerő nyilatkozatot, amely visszautal a korábbi, 1993. július 21-i nyilatkozatára, amelyben 6.000.000 Ft összegű tartozását ismerte el. Az ügyvéd előtt készült irat a Pp. 196. § (1) bekezdése szerinti teljes bizonyító erejű magánokirat. A perújító alperes ezzel szemben azt, hogy az kényszer vagy fenyegetés hatására került volna aláírásra, szintén nem bizonyította. A másodfokú bíróság szerint a tartozások változó összege a perújított felperes követelését nem teszi aggályossá. Az ügyvéd előtt készült 6.000.000 Ft-ról szóló tartozáselismerés kifejezetten utal a 2003. július 21-i nyilatkozatra, amelynek a részletezést követő végösszege ugyancsak 6.000.000 Ft. Ugyanezt az összeget érvényesítette a perújított felperes a fizetési meghagyásban is. Erre tekintettel a másodfokú bíróság az 5.354.600 Ft tőkekövetelés, annak a törvényes késedelmi kamata, és a perújító alperes által elismert 320.800 Ft költségtartozás fennállását megállapíthatónak találta. Ugyanakkor a perújító alperes fellebbezésére tekintettel az 1993. augusztus 17-én teljesített 1.500.000 Ft-ot a javára elszámolandó tekintette. Erre tekintettel megállapította, hogy a késedelmi kamat és a költség elszámolása után 4.666.356 Ft tőketartozás áll fenn a perújító alperes terhére, amely után 1993. augusztus 18. napjától köteles a Ptk. 301. § (1) bekezdése alapján késedelmi kamat fizetésére.

A jogerős ítélettel szemben a perújító alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő ítélet meghozatalát, vagyis a fizetési meghagyás teljes egészében történő hatályon kívül helyezését kérte. Előadta, hogy a bíróságok a tényállást hiányosan állapították meg, és figyelmen kívül hagyták a perben meghallgatott tanúk vallomásait, akik igazolták, hogy a perújított felperes részéről komoly fenyegetésre és megfélemlítésre került sor. Az ítéletek indokolása nem tartalmaz utalást arra, hogy emiatt a perújító alperes feljelentést tett, illetve ügyvéd útján levelet intézett a perújított felpereshez az 1994. május 10. napján kelt okirat tartalmának vitatására. A perújító alperes álláspontja

szerint a bíróságok nem értékelték azt, hogy a felperes több esetben is ellentmondó nyilatkozatokat tett az okiratok tartalmának létrejöttére és az azokon szereplő tanúk aláíráskori jelenlétére vonatkozóan is. Véleménye szerint életszerűtlen az a szituáció, hogy a perújított felperes annak ellenére nyújtott további kölcsönöket a perújító alperes részére, hogy fizetési kötelezettségének eleget tett volna. Az eljáró bíróságok a perújított felperes által bejelentett tanúk vallomására alapították az ítéletüket, holott ezek a tanúk a felperes családjához tartoztak.

A perújított felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nyújtott be, amelyben a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A periratokból, illetve a periratokhoz csatolt, a felek között lefolyt eljárásokat is tartalmazó iratokból egyértelműen megállapítható, hogy a felek között 1991. óta üzleti kapcsolat állt fenn. A perújító alperes több ízben fordult kölcsönért a perújított felpereshez, még azt követően is, hogy a perújított felperes a vételi jogát gyakorolta, és így a perújító alperes a kölcsön fedezetéül nyújtott h.-i ingatlanát elvesztette. Helytállónan utalt a másodfokú bíróság arra, hogy a perújított felperes előadását összességében a peradatok alátámasztották, illetve, hogy a perújított felperes a perújító alperestől származó tartozáselismerő nyilatkozatokkal igazolta a tartozás fennállását. Ezzel szemben a perújító alperes azt az életszerűtlen előadást tette, hogy számos alkalommal üres papírt írt alá a perújított felperes kérésére, amelyre később írták rá a szöveget. A perújító alperes nem tudta bizonyítani sem ezt a tényt, sem pedig azt, hogy a perújított felperes által éveken át fenyegetve lett volna, és az általa javasolt ügyvéd irodájában is a fenyegetettség hatására írta volna alá az ott készült jegyzőkönyvet. A Pp. 164. §-a alapján a bizonyítási teher a perújító alperesre hárult.

A perújító alperes a felülvizsgálati kérelmében alapvetően az eljáró bíróságok mérlegelési jogkörébe tartozó megállapításokat támadta. A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati ügyekben azt a töretlen gyakorlatot folytatja, hogy a felülvizsgálati eljárás keretében a bíróság mérlegelési körébe tartozó kérdést általában nem vizsgálja ismételten, és a bizonyítás adatainak újabb egybevetését vagy értékelését is mellőzi. Felülmérlegelésre csak igen kivételesen akkor kerülhet sor, ha a tényállás feltáratlan maradt, iratellenes vagy okszerűtlen illetve logikai ellentmondást tartalmaz. A jelen ügyben ez nem áll fenn. A jogerős ítéletben megállapított tényállás összhangban van a periratokkal, illetve a felek közötti korábbi perek adataival.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

A perújított felperes személyesen járt el, a Legfelsőbb Bíróság az ügyben tárgyalást nem tartott, így a perújított felperesnek a felülvizsgálati eljárással költsége nem merült fel. Erre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a perújító alperesnek a perköltségben való marasztalását mellőzte.

A perújító alperes illetékfeljegyzési jogban részesült, pervesztességére tekintettel köteles megfizetni a le nem rótt 280.000 Ft felülvizsgálati eljárási illetéket az illetékes adóhatóság külön felhívására, az illetékekről szóló 1990. XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2009. április 14.

Dr.Kollár Márta sk. a tanács elnöke, Tamáné dr.Nagy Erzsébet sk. előadó bíró, az aláírásban akadályoztatott Dr.Róth Pálné bírónő helyett Dr.Kollár Márta sk. a tanács elnöke

A kiadmány hitelével:

írnok